

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 6. juna 2022. godine
Br. ref.:RK 2006/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI16/22

Podnosilac

Hamit Gashi

**Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda AC-I-18-0160
od 29. septembra 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Hamit Gashi (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Cenë Gashi, advokat iz Kline.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda (u daljem tekstu: PKVS), AC-I-18-0160 od 29. septembra 2021. godine.
3. Podnosilac zahteva je primio osporenu presudu Žalbenog veća PKVS-a 1. oktobra 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Vrhovnog suda, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena osnovna prava zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (1) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113 (1) i (7) [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 31. januara 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 2. februara 2022. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo dodatni dokument od 13 (trinaest) stranica koji uključuje osporenu presudu Žalbenog veća PKVS-a AC-I-18-0160 od 29. septembra 2021. godine.
8. Dana 3. februara 2022. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, predsedavajuća, Safet Hoxha i Nexhmi Rexhepi.
9. Dana 14. februara 2022. godine, podnosilac zahteva je obavešten o registraciji zahteva i kopija istog je dostavljena PKVS-u, od kojih je traženo da podnesu dokaze koji dokazuju datum kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu.
10. Dana 21. februara 2022. godine, PKVS je podneo priznanicu koja dokazuje da je podnosilac zahteva osporenu presudu primio 1. oktobra 2021. godine.
11. Dana 11. maja 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio zaposlen u DP „Malishgan“ Klina od 11.06.1988. godine na poslovima i radnim zadacima poljoprivredni tehničar, dok mu je radni odnos prekinut 26.09.1991. godine.
13. Dana 23. jula 2007. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Klini u vezi sa potvrđivanjem radnog odnosa i naknadom ličnih dohodaka u iznosu od 21.390,00 evra. Podnosilac zahteva je tražio od Opštinskog suda u Klini da usvoji, kao osnovanu, njegovu tužbu i obaveže tuženog DP „Malishgan“ u Klini da podnosiocu zahteva potvrdi radni odnos i nadoknadi lične dohotke od 26.09.1991. godine (kada mu je i prekinut radni odnos) do 15.07.1999. godine, odnosno za 93 (devedeset tri) meseca po 230 evra, u ukupnoj vrednosti od 21.390,00 evra, sa kamatom na sredstva položena u banci, od 26.09.1991. godine, od kada je tužena kasnila sa plaćanjem do konačne isplate, kao i troškove parničnog postupka.
14. Dana 20. novembra 2012. godine, Opštinski sud u Klini se, rešenjem C. br. 102/07, oglasio nenadležnim u pravnom pitanju za potvrđivanje radnog odnosa i naknadu ličnih dohodaka prema tužbi podnosioca zahteva protiv tuženog DP „Malishgan“ u Klini. Predmet je sa svim dokumentima prosleđen PKVS-u na razmatranje i odlučivanje nakon pravosnažnosti ovog rešenja.
15. Dana 24. decembra 2012. godine, Opštinski sud u Klini je prosledio predmet zajedno sa svim dokumentima na nadležnost PKVS-u.
16. Dana 4. decembra 2014. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je, rešenjem C-II.-12-0041-C0001, odlučilo: **(i)** postupak u ovoj pravnoj stvari se obustavlja zato što je DP „Malishgan“ Klina u likvidaciji; **(ii)** obustava ostaje na snazi dok se ne donese druga sudska odluka o ukidanju obustave. Specijalizovano veće PKVS-a je utvrdilo da se u skladu sa članom 10.1.2 Aneksa o Zakonu br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju, sudski postupak protiv DP „Malishgan“ obustavlja, zato što je predmet odluke o likvidaciji od strane Organa za likvidaciju. Specijalizovano veće PKVS-a je poučilo podnosioca zahteva da svoju tužbu podnese Organu za likvidaciju za ovo preduzeće.
17. Dana 6. avgusta 2015. godine, Organ za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju je, odlukom PEJ172-0055, odlučio da se zahtev podnosioca za naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka u iznosu od 21.390,00 evra za period od 26.09.1991. godine do 01.09.1997. godine od strane DP „Malishgan“ Klina odbija, kao ništav. Organ za likvidaciju je utvrdio: **(i)** nema dokaza pred ovim Organom za likvidaciju da je podnosilac zahteva podneo ovaj zahtev bilo kom sudu ili drugom organu do 26.09.1994. godine; **(ii)** član 608. Zakona o udruženom radu (objavljen u Službenom listu br. 53 iz 1976. godine), koji se primenjuje prema članu 1 UNMIK-ove Uredbe br. 1999/24, propisuje da se „plaćanje iznosa ličnog dohotka ili drugog potraživanja radnika iz radnog odnosa smatra zastarelim za tri godine“; **(iii)** podnosilac zahteva je sve zahteve za lične dohotke trebao da podnese najkasnije do 26.09.1994. godine, odnosno 3 godine od momenta kada podnosilac zahteva tvrdi da mu DP nije platilo lične

- dohotke; **(iv)** shodno tome, svi zahtevi za neisplaćene lične dohotke koji su podneti nakon ovog datuma su zastareli i kao takvi ništavi.
18. Dana 15. februara 2018. godine, Specijalizovano veće PKVS-a je, presudom C-II-15-0360, odbilo, kao neosnovanu, tužbu podnosioca zahteva sa sledećim pravnim obrazloženjem: **(i)** članom 608. Zakona o udruženom radu, zahtev podnosioca je zastareo u skladu sa rokom od 3 (tri) godine; **(ii)** takođe, član 87. Zakona o radu br. 03/L-212 propisuje isti rok za zastarevanje svih novčanih potraživanja kao rezultat radnog odnosa; **(iii)** zahtev za neisplaćene lične dohotke je podnet Organu za likvidaciju i iznosi nikada ranije nisu traženi; **(iv)** krajnji rok zastarelosti za tražene iznose je 1. jul 2002. godine; **(v)** tužba podnosioca zahteva je potpuno neosnovana, jer je zastarela; i **(v)** rok zastarelosti nije prekinut i o tome podnosilac zahteva nije podneo nikakav dokaz.
 19. Dana 15. marta 2018. godine, podnosilac zahteva je uložio žalbu PKVS-u. Podnosilac zahteva je naveo nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje, pogrešnu primenu relevantnih zakonskih odredbi. Podnosilac zahteva je tražio da se ukine, kao neosnovana, presuda Specijalizovanog veća PKVS-a i da se obaveže Organ za likvidaciju DP „Malishgan“ da ga uvrsti u spisak poverilaca i da podnosiocu zahteva nadoknadi štetu u iznosu od 21.390,00 evra za period od 26. septembra 1991. godine do 1. septembra 1999. godine, sa kamatom kao na oročena sredstva u bankama od 12. septembra 1991. godine kada je tuženi DP „Malishgan“ Klina kasnio sa plaćanjem do konačne isplate.
 20. KAP je podneo odgovor na žalbu PKVS-u, navodeći da je ožalbena presuda zasnovana na zakonu i da dokazi kao takvi moraju biti potvrđeni. KAP je tražio od PKVS-a da odbije žalbu, kao neosnovanu, i potvrdi ožalbenu presudu.
 21. Na osnovu spisa predmeta proizilazi da je 18. maja 2018. godine, predsedavajući Žalbenog veća PKVS-a, rešenjem AC-I-18-0160, oslobodio podnosioca zahteva od obaveze plaćanja sudske takse, dok je 26. decembra 2019. godine, Žalbeno veće PKVS-a, rešenjem AC-I-15-0040, utvrdilo: **(i)** žalba podnosioca zahteva uložena na rešenje Specijalizovanog veća C-II-12-0041 od 4. decembra 2014. godine, smatra se povučenom; **(ii)** nijedna strana nema pravo na naknadu troškova postupka.
 22. U međuvremenu, odnosno 21. decembra 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo podnesak za hitne informacije PKVS-u, tražeći da bude obavešten o postupku i toku predmeta na osnovu njegove žalbe.
 23. Dana 29. septembra 2021. godine, Žalbeno veće PKVS-a je, presudom AC-I-18-0160, utvrdilo: **(i)** žalba podnosioca zahteva se odbija, kao neosnovana; **(ii)** potvrđuje se presuda Specijalizovanog veća PKVS-a C-II-15-0360 od 15. februara 2018. godine; **(iii)** nisu propisane takse za sudski postupak. Žalbeno veće PKVS-a je u vezi sa sudskim taksama naglasilo da je predsedavajući Žalbenog veća rešenjem AC-I-18-0160 oslobodio podnosioca zahteva od obaveze plaćanja sudske takse, pa se shodno tome, ne tereti sudskom taksom.

Navodi podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva navodi da su mu povređena osnovna prava, zagarantovana članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP-a.
25. Podnosilac zahteva navodi da je osporenim presudom povređeno načelo kontradiktornosti postupka i načelo jednakosti oružja u postupku, kao i načelo pravne sigurnosti u vezi sa pravom na obrazloženu odluku.
26. Podnosilac zahteva navodi da je povređeno načelo kontradiktornosti postupka i načelo jednakosti oružja, jer mu nije data mogućnost da se izjasni, odnosno onemogućeno mu je i uskraćeno pravo da iznese dokaze i protivargumente radi sveobuhvatne i objektivne ocene.
27. Što se tiče prava na pravnu sigurnost, prava na obrazloženu odluku i prava na javnu raspravu, podnosilac zahteva navodi: *„Povreda načela pravne sigurnosti u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku postoji zato što je osporena presuda proizvoljna, jer krši načelo pravne sigurnosti, ista u obrazloženju osporene odluke ne ističe nikakvo obrazloženje za postupak koji je tužilac pokrenuo pre rata, dok je postupak pokrenut nakon završetka rata na Kosova pred Opštinskim sudom u Klini nastavak predratnog postupka sa istom sadržinom i zahtevom protiv istog pravnog lica, i taj postupak pokrenut pre rata nikada nije okončan pravosnažnom odlukom. Dakle, potpuno odsustvo obrazloženja osporene presude predstavlja neustavnu radnju. Pored toga, od podnošenja tužbe Opštinskom sudu u Klini, od 2007. godine do prijema poslednje osporene presude, nije održana javna rasprava, osim pismene komunikacije, što je u suprotnosti sa načelom pravičnog, nepristrasnog i objektivnog suđenja, zagarantovanog ustavnim normama i međunarodnim pravnim instrumentima”*.
28. Podnosilac zahteva navodi: *„Zašto sud nikada nije tražio pismeni izveštaj od Okružnog suda u Peći, Opštinskog suda u Klini ili iz arhive bivšeg Suda udruženog rada u Đakovici, jer bi svaki sud bez oklevanja odgovorio, dok žalioaca, nažalost, niko nije uzeo u obzir uprkos stalnim zahtevima da dobije pismene informacije o toku i fazi postupka [...]. Tužba žalioaca C. br. 102/07 od 23.03.2007. godine je morala biti potvrđena odlukom nadležnog suda za obnovu spisa predmeta, kako bi se žalocu razmatrali zahtevi pred sudom, ali to se nije desilo 14 godina”*.
29. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi kako je PKVS u nekim drugim slučajevima odlučio da se *„dosije predmeta zajedno sa zahtevom za obnavljanje dokumenata prosledi Osnovnom sudu u Peći”*. Podnosilac zahteva dodaje: *„Sve to sa jednim ciljem razmatranja i javne rasprave zarad pravičnog, nepristrasnog i javnog suđenja”*.
30. Što se tiče zabrane diskriminacije, podnosilac zahteva navodi: *„Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na KAP, u svojim presudama je po ko zna koji put potvrdila: “Radnici albanske nacionalnosti, Aškalije, Romi, Egipćani i Turci koji su bili diskriminisani po nacionalnoj*

osnovi zbog masovnih otpuštanja sa posla nakon primene nasilnih mera u društvenim preduzećima 1990-ih godina od strane organa srpskog režima. U tom smislu, i žalilac Hamit Gashi je bio žrtva otpuštanja sa posla na osnovu etničke pripadnosti, isti je koristio sva domaća pravna sredstva, zatim se obratio Sudu udruženog rada u Đakovici, nakon toga je predmet sa žalbom prosleđen Okružnom sudu u Peći, taj postupak nikada nije okončan pravosnažnom odlukom suda zbog ratnih okolnosti i uticaja politike u sudu, međutim, žalilac je po drugi put viktimiziran osporenim presudom, kojom su očigledno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane i zaštićene Ustavom Republike Kosovo, EKLJP-om i zakonom protiv diskriminacije”.

31. Podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim, (ii) da utvrdi da je došlo do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, i (iii) da proglasi ništavom presudu Žalbenog veća PKVS-a AC-I-18-0160 od 29. septembra 2021. godine i presude nižestepenih sudova.

Relevantne zakonske odredbe

ANEKS O ZAKONU BR. 04/L-034 O KOSOVSKOJ AGENCIJI ZA PRIVATIZACIJU

Član 10 Obustava radnji

1. Svaka sudska, upravna ili arbitražna radnja, postupak ili akt koji uključuje ili je protiv nekog preduzeća (ili bile koje njegove aktive) koje je predmet odluke o likvidaciji obustavlja se po podnošenju, od strane organa za likvidaciju, obaveštenja o likvidaciji relevantnom sudu, javnom organu ili arbitražnom sudu. To obaveštenje se poziva na ovaj član 10. i njemu se prilaže primerak odluke o likvidaciji i primerak objavljenog obaveštenja o likvidaciji.

2. Svaka tako obustavljena radnja, postupak ili akt nastavlja se ili stupa na snagu samo uz dozvolu organa za likvidaciju ili suda. Tako obustavljene radnje, postupci i akti uključuju, ali se ne ograničavaju na, svaku radnju, postupak ili akt:

2.1 koji se odnosi na prikupljanje, povraćaj ili prinudnu naplatu potraživanja za dugove, poreze, kazne ili obaveze bilo koje vrste;

2.2 koji se odnosi na stvaranje, priznavanje, izmenu, povećanje, ispravnost, registraciju ili prinudnu naplatu bilo kog potraživanja ili interesa od preduzeću ili preduzeću ili bilo kojoj aktivni preduzeća;

2.3 svaki akt za unovčenje, oduzimanje ili prodaju bilo koje založene ili pod hipotekom ili na drugi način opterećene aktive ili za ostvarivanje vlasništva ili kontrole nad bilo kojom aktivom preduzeća; i

2.4 regulatorni postupak ili radnje u pogledu sprečavanja ili otklanjanja bilo koje povrede regulatornih odredbi, pravila ili odluka, do te mere da uključuje novčana potraživanja od preduzeća.

ZAKON O RADU BR. 03/L-212

Član 87 Rok zastarevanja

Svi zahtevi iz radnog odnosa zastarevaju u okviru roka od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva.

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

34. Sud dalje takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 [Tačnost podneska]

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 [Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...”.

35. Prilikom ocene ispunjavanja uslova prihvatljivosti kao što su gore navedeni, Sud primećuje da je podnosilac zahteva naglasio da osporava akt javnog organa, odnosno presudu Žalbenog veća PKVS-a [AC-I-18-0160] od 29. septembra 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređene, u skladu sa zahtevima člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona.
36. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravilo 39 (2) Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (2) propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

37. Sud podseća da gore navedeno pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljive iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika (vidi, slučaj KIO4/21, podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26; vidi, i slučaj KI175/21, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
38. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrnog stepena“; (ii) navodi kategorisani „odsustvom očigledne ili evidentne povrede“; (iii) navodi koji su „nepotkrepljeni ili neobrazloženi“; i na kraju, (iv) „konfuzni i nejasni“ navodi (vidi, tačnije, koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“, i specifičnosti gore navedene četiri kategorije navoda kvalifikovani kao „očigledno neosnovani“, Praktični vodič ESLJP-a o kriterijumima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; deo III. Neprihvatljivost zasnovana na meritumu; A. Očigledno neosnovani zahtevi, stavovi 255 do 284, vidi, i slučaj KIO4/21, gore citiran, stav 27, kao i slučaj KI175/21, gore citiran, stav 38).
39. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanu u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca

zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom (vidi, slučaj KIO4/21, gore citiran, stav 28).

40. Sud primećuje da se suština ovog slučaja odnosi na tužbu koju je podnosilac zahteva podneo Opštinskom sudu u Klini u vezi sa potvrđivanjem radnog odnosa i naknadom ličnih dohodaka u iznosu od 21.390,00 evra i da je usvojio, kao osnovanu, i obaveže tuženog DP „Malishgan“ Klina da podnosiocu zahteva potvrdi radni odnos i nadoknadi mu lične dohotke od 26.09.1991. godine do 15.07.1999. godine. Opštinski sud u Klini se oglašava nenadležnim u pravnoj stvari podnosioca zahteva i predmet sa svim dokumentima prosleđuje Posebnoj komori Vrhovnog suda. Specijalizovano veće PKVS-a je odlučilo da se postupak u ovoj pravnoj stvari obustavi, jer je DP „Malishgan“ Klina u likvidaciji, pošto je predmet odluke o likvidaciji od strane Organa za likvidaciju. Organ za likvidaciju je odlučio da se zahtev podnosioca za naknadu neisplaćenih ličnih dohodaka odbije, kao ništav, jer je zastareo. Podnosilac zahteva je osporio odluku i tražio da se obaveže Organ za likvidaciju DP „Malishgan“ da podnosioca zahteva uvrsti u spisak poverilaca i da mu nadoknadi štetu u iznosu od 21.390,00 evra za period od 26. septembra 1991. godine do 1. septembra 1999. godine. Žalbeno veće PKVS-a je utvrdilo da se žalba podnosioca zahteva odbija, kao neosnovana, potvrđuje presuda Specijalizovanog veća PKVS-a i da za sudski postupak nisu propisane takse. Žalbeno veće PKVS-a je objasnilo da rok zastarelosti nije prekinut i o tome podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz u roku od tri godine od momenta kada tuženi nije izvršio obavezu na osnovu člana 608. Zakona o udruženom radu.
41. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini navodi da je u vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje osporenim presudom povređeno pravo na javnu raspravu, načelo kontradiktornosti postupka, načelo jednakosti oružja u postupku i načelo pravne sigurnosti u vezi sa pravom na obrazloženu odluku. Podnosilac zahteva takođe navodi da je bio diskriminisan odlukama donetim u postupku koji je vodio PKVS i da je PKVS trebao da *„obnovi spise predmeta“* sudova *„u cilju razmatranja i javne rasprave zarad pravičnog, nepristrasnog i javnog suđenja“*.

Navod o povredi prava na javnu raspravu i pravnu sigurnost, kao što je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6 (1) EKLJP-a

42. Sud primećuje da iz spisa predmeta (odnosno, vidi podnesak od 15. marta 2018. godine koji je podnosilac zahteva podneo Žalbenom veću PKVS-a), ne proizilazi da su navodi o povredi prava na javnu raspravu i pravnu sigurnost izneti u postupcima sprovedenim pred PKVS-om. Ovi navodi su prvi put izneti pred Ustavnim sudom. Sud ističe da u skladu sa načelom supsidijarnosti, Ustavni sud ne može da oceni navod ili pitanje koje nije prethodno pokrenuto ili ocenjeno od strane redovnih sudova (vidi, slučaj Ustavnog suda: br. KI89/15, podnosilac zahteva: *Fatmir Koci*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. marta 2016. godine, stav 35).

43. Načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u postupcima pred redovnim sudovima kako bi se sprečila povreda Ustava ili ispravile takve povrede kada se dogode. Shodno tome, podnosilac zahteva je odgovoran kada se njegov slučaj proglasi neprihvatljivim od strane Ustavnog suda ukoliko propusti da iskoristi mogućnosti u postupcima pred redovnim sudovima (vidi, slučajeve Ustavnog suda: br. KI01/19, podnosilac zahteva: *Fatos Rizvanolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 2. septembra 2020. godine, stav 99; i slučaj br. KI24/16, podnosilac zahteva: *Audi Haziri*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. novembra 2016. godine, stav 39 i tamo pomenute reference).
44. Pored toga, Sud primećuje da u konsolidovanoj sudskoj praksi ESLJP-a, podnosioci zahteva nisu oslobođeni od obaveze pokretanja predmeta pred domaćim sudovima, čak i u slučajevima kada domaći sudovi imaju mogućnost ili su obavezni da razmotre slučaj na vlastitu inicijativu (*ownmotion*) u okviru prava zaštićenih EKLJP-om (vidi, slučajeve ESLJP-a: *Van Oosterwijk protiv Belgije*, presuda o neiscrpljivanju pravnih sredstava od 6. novembra 1980. godine i *Gaziyev protiv Azerbejdžana*, delimična odluka o prihvatljivosti od 8. februara 2007. godine).
45. Shodno tome, ovi navodi se proglašavaju neprihvatljivim, jer pravna sredstva nisu iscrpljena u suštini u postupku sprovedenom pred Žalbenim većem PKVS-a.

Navod o povredi prava na obrazloženu odluku, kao što je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6 (1) EKLJP-a

46. S tim u vezi, Sud ističe zaključke Žalbenog veća PKVS-a: **(i)** Žalbeno veće primećuje da podnosilac zahteva nije tražio od DP-a predmetni dug od momenta kada tuženi nije ispunio svoju obavezu, niti od bilo kog drugog nadležnog organa, radi potvrđivanja, garancije ili realizacije takvog zahteva; **(ii)** na osnovu tužbe podnosioca zahteva se primećuje da je poslednja plata koja se traži od DP-a plata od jula 1999. godine; **(iii)** poslednja plata u ovom periodu je zastarela 1. jula 2002. godine, dok su i ostale prethodne plate, prema Zakonu o udruženom radu iz 1974. godine, zastarele; **(iv)** u skladu sa članom 42, stav 2, Zakona o SKVS-u, teret dokazivanja pada na podnosioca zahteva; **(v)** podnosilac zahteva nije uspeo da dokaže da je uložio žalbu protiv odluke o prestanku radnog odnosa podnošenjem tužbe sudu; **(vi)** rok zastarelosti nije prekinut i o tome podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz u roku od tri godine od momenta kada tuženi nije ispunio obavezu, shodno članu 608. Zakona o udruženom radu; **(vii)** na osnovu gore navedenih razloga, žalba podnosioca zahteva se odbija, kao neosnovana, i potvrđuje se osporena presuda, kao pravična i zasnovana na zakonu.
47. Sud ocenjuje da su Žalbeno veće, Specijalizovano veće PKVS-a i Organ za likvidaciju, jasno objasnili činjenicu da je podnosilac zahteva u dva stepena izgubio pravo da traži naknadu ličnih dohodaka: **(i)** prvi stepen se poziva na zastarelost zahteva 26.09.1994. godine na osnovu ondašnjeg primenjivog zakona, odnosno člana 608. Zakona o udruženom radu (objavljen u Službenom

listu br. 53 od 1976. godine); **(ii)** drugi stepeni se poziva sa zastarelost zahteva 1. jula 2002. godine na osnovu člana 87. Zakona o radu br. 03/L-212.

48. Sud i ESLJP su u svojoj sudskoj praksi istakli da član 31. Ustava, odnosno član 6, stav 1, EKLJP-a, obavezuje sudove da daju razloge za svoje odluke, oni su takođe utvrdili da se to ne može shvatiti kao zahtev za detaljan odgovor na svaki argument (vidi, slučajeve Suda: br. KI174/21, podnosilac zahteva: *Bashkim Makiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. februara 2022. godine, stav 57 i br. KI97/16 podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 4. decembra 2017. godine, stav 49, vidi i slučajeve ESLJP-a: *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42).
49. Sud ocenjuje da je presuda Žalbenog veća PKVS-a obrazložena i da sadrži utvrđene činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos među njima (vidi, slučajeve Suda: br. KI174/21 podnosilac zahteva: *Bashkim Makiqi*, gore citiran, stav 58 i br. KI72/12, podnosilac zahteva: *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61, i br. KI135/14, *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58).
50. U okolnostima ovog slučaja, Sud ističe da podnosilac zahteva, pored navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kao rezultat pogrešnog utvrđivanja činjenica i pogrešnog tumačenja zakona, ne potkrepljuje dovoljno niti argumentuje pred Sudom kako je ovo tumačenje zakona koji se primenjuje od strane redovnih sudova moglo biti „očigledno pogrešno“, što je rezultiralo „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima za podnosioca zahteva ili da postupak pred PKVS-om, u celini, možda nije bilo pravičan ili čak proizvoljan. Pored toga, Sud ocenjuje da je PKVS uzeo u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i da je iste obrazložio (vidi, u ovom smislu, slučaj Suda KI174/21 podnosilac zahteva: *Bashkim Makiqi*, gore citiran, stav 59 i br. KI64/20, podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. avgusta 2020. godine, stav 41, i KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2019. godine, stav 43).
51. Sud zaključuje da je navod podnosioca zahteva o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a, navod koji se kvalifikuje kao navod „četvrtog stepena“ i kao takav, ovaj navod podnosioca zahteva je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Navod o povredi načela jednakosti oružja i kontradiktornosti postupka, kao što je zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6 (1) EKLJP-a

52. Sud je dosledno tvrdio da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može da oceni same činjenice koje su dovele redovni sud da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „četvrtog stepena“, što bi za posledicu imalo nepoštovanje granica utvrđenih u njegovoj nadležnosti (vidi, u ovom smislu, slučaj ESLJP-a: *García Ruiz protiv*

Španije, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su u njemu korišćene; i vidi takođe slučajeve Suda: br. KI215/21 podnosilac zahteva: *Arbër Shkreli i drugi*, gore citiran, stav 90, br. KI128/18, podnosilac zahteva: *Limak Kosovo International Airport ShA. „Adem Jashari“*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. maja 2019. godine, stav 56; i KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. novembra 2019. godine, stav 58).

53. Ocenjujući postupke koji su u celini sprovedeni u redovnim sudovima, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva imao koristi od kontradiktornog postupka i da je bio u mogućnosti da u različitim fazama postupka iznese navode i dokaze koje je smatrao relevantnim za njegov slučaj; on je imao priliku da efikasno ospori navode i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i razmotrili sve njegove navode, koji su, objektivno posmatrano, bili relevantni za rešavanje slučaja; činjenični i pravni razlozi za osporenu odluku su detaljno dati i postupak je, posmatran u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj ESLJP-a: *García Ruiz protiv Španije*, gore citiran, stavovi 29 i 30; vidi i slučajeve Suda: br. KI215/21 podnosilac zahteva: *Arbër Shkreli i drugi*, gore citiran, stav 91; br. KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. juna 2019. godine, stav 42 i slučaj KI128/18, gore citiran, stav 58).
54. Sud zaključuje da je navod podnosioca zahteva o povredi načela jednakosti oružja i kontradiktornosti postupka, kao što je zagaranovano članom 31. Ustava i članom 6 (1) EKLJP-a, navod koji se kvalifikuje kao navod „četrtoeg stepena“ i kao takav, ovaj navod podnosioca zahteva je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

Navod o povredi načela o zabrani diskriminacije

55. Što se tiče navoda o povredi načela o nediskriminaciji, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi: *“Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na KAP, u svojim presudama je po ko zna koji put potvrdila: “Radnici albanske nacionalnosti, Aškalije, Romi, Egipćani i Turci koji su bili diskriminisani po nacionalnoj osnovi zbog masovnih otpuštanja sa posla nakon primene nasilnih mera u društvenim preduzećima 1990-ih godina od strane organa srpskog režima. U tom smislu, i žalilac Hamit Gashi je bio žrtva otpuštanja sa posla na osnovu etničke pripadnosti, isti je koristio sva domaća pravna sredstva, zatim se obratio Sudu udruženog rada u Đakovici, nakon toga je predmet sa žalbom prosleđen Okružnom sudu u Peći, taj postupak nikada nije okončan pravosnažnom odlukom suda zbog ratnih okolnosti i uticaja politike u sudu, međutim, žalilac je po drugi put viktimiziran osporenim presudom, kojom su očigledno povređena osnovna prava i slobode zagaranovane i zaštićene Ustavom Republike Kosovo, EKLJP-om i zakonom protiv diskriminacije”*.
56. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o zabrani diskriminacije, Sud primećuje da na osnovu konsolidovane sudske prakse ESLJP-a, da bi se pokrenuo slučaj prema članu 14. [Zabrana diskriminacije], mora postojati razlika u postupanju prema osobama u analognim ili uporedivim relevantnim situacijama (vidi,

između ostalog, slučaj: *Khamtokhu i Aksenchik protiv Rusije*, presuda iz 2017. godine, stav 64; *X i drugi protiv Austrije*, presuda iz 2013. godine, stav 98; i *Konstantin Markin protiv Rusije*, presuda iz 2012. godine, stav 125). Drugim rečima, uslov za demonstriranje analogne pozicije ne zahteva da grupe poređenja (*comparator groups*) budu identične. Podnosilac zahteva mora da dokaže, s obzirom na posebnu prirodu njegove ili njene žalbe, da je bio u situaciji koja je relevantno uporediva (*relevantly similar situation*) sa drugima koji su tretirani drugačije (vidi, slučaj: *Clift protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda iz 2010. godine, stav 66). Međutim, svaka razlika u tretmanu ne rezultira povredom člana 14. Kao prvo, ESLJP je u svojoj sudskoj praksi utvrdio da samo razlike u tretmanu zasnovane na prepoznatljivim karakteristikama, ili „statusu“, mogu dovesti do diskriminacije prema članu 14 (vidi, slučaj: *Carson i drugi*, gore citiran, stav 61, i *Eweida i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 48420/10, stav 86, presuda iz 2013. godine). Kao drugo, razlika u tretmanu je diskriminatorna ako ne postoji objektivno i razumno opravdanje; drugim rečima, ako ne teži legitimnom cilju ili ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrebljenih sredstava i cilja kojem se teži (vidi, slučaj Suda: KI215/21, podnosilac zahteva: *Arbër Shkreli i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 15. februara 2022. godine, stav 87, i slučajeve ESLJP-a: *Fabris protiv Francuske*, presuda iz 2013. godine, stav 56; *Topčić-Rosenberg protiv Hrvatske*, presuda iz 2013. godine, stav 36 i *Eeller protiv Mađarske*, presuda iz 2009. godine, stav 27).

57. U ovom slučaju, Sud ocenjuje da podnosilac zahteva nije naveo ili identifikovao pojedinca ili grupu u odnosu na koje je bio diskriminisan i sa kojima je bio u situaciji koja je uporedivo relevantna. Teret dokazivanja diskriminatornog postupanja pada na podnosioca zahteva i na osnovu spisa predmeta je očigledno da nije dokazao navod o diskriminaciji (vidi, slučaj Suda: br. KII43/20, podnosilac zahteva: *Radovan Paunović*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. septembra 2021. godine, stavovi 54-55, a takođe vidi slučajeve ESLJP-a: *Khamtokhu i Aksenchik*, gore citiran, stav 65; *Vallianatos i drugi protiv Grčke*, presuda iz 2013. godine, stav 85 i *D.H. i drugi protiv Republike Češke*, presuda iz 2007. godine, stav 177).
58. Shodno tome, Sud utvrđuje da je navod podnosioca zahteva o povredi načela zabrane diskriminacije navod koji se kvalifikuje kao navod „četrtoeg stepena“ i, kao takav je, očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u pravilu 39 (2) Poslovnika.

Navod o „obnavljanju spisa predmeta“ od strane PKVS-a

59. Sud takođe ocenjuje da je navod podnosioca zahteva o „obnavljanju spisa predmeta“ od strane PKVS-a stvar zakonitosti koja spada u delokrug redovnih sudova i, pored toga, spisi predmeta pokazuju da je 24. decembra 2012. godine Opštinski sud u Klini prosledio predmet zajedno sa svim dokumentima u nadležnost PKVS-u.
60. Stoga, Sud zaključuje da je navod podnosioca zahteva o „obnavljanju spisa predmeta“ navod koji se kvalifikuje kao navod „četrtoeg stepena“ i da je kao

takav očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

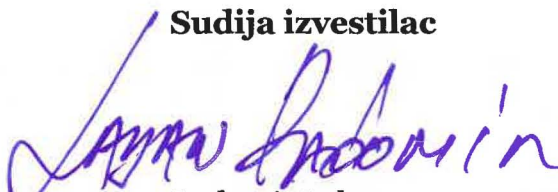
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113. 7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 39 (2) i 59 (2) Poslovnika, dana 11. maja 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani